

Střednědobý výhled rozpočtu na rok 2026 – 28

Důvodová zpráva

Obsah:

1. Úvod, komentář ke střednědobému výhledu
2. Hospodaření města v minulých letech
3. Základní teze střednědobého výhledu na následující období
4. Závěr a finanční rizika

Přílohy:

5. Graf vývoje příjmů a výdajů – tabulka 5
6. Rozpočtová odpovědnost – tabulka 6
7. Střednědobý výhled rozpočtu města – tabulka 7

Zpracoval:

Ing. Květuše Podlipná, vedoucí finanční odboru

1. Úvod

Střednědobý výhled rozpočtu upravuje §3 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů:

„Střednědobý výhled rozpočtu je nástrojem územního samosprávného celku a svazku obcí sloužícím pro střednědobé plánování rozvoje jeho hospodářství. Sestavuje se na základě uzavřených smluvních vztahů a přijatých závazků zpravidla na 2 až 5 let následujících po roce, na který se sestavuje roční rozpočet.

Střednědobý výhled rozpočtu obsahuje souhrnné základní údaje o příjmech a výdajích, o dlouhodobých závazcích a pohledávkách, o finančních zdrojích a potřebách dlouhodobě realizovaných záměrů.“

Z výhledu rozpočtu se vychází při zpracování ročního rozpočtu. Střednědobý výhled rozpočtu poskytuje přehled o vývoji hospodaření města v minulosti a možnostech v budoucnosti, umožňuje nastavit udržitelnost financí a vymezit finanční možnosti města dostát svým závazkům.

Poslední aktualizace rozpočtového výhledu města Nová Paka byla provedena v prosinci roku 2023, kdy byl schválen rozpočtový výhled na roky 2025 – 2027.

2. Hospodaření města v minulých letech

v tis.Kč	2019	2020	2021	2022	2023	2019-23
1.Daňové příjmy	141 533	133 742	146 740	167 687	198 070	787 773
2.Nedaňové příjmy	26 979	25 534	40 815	32 769	48 781	174 878
3.Kapitálové příjmy	11 653	2 064	6 266	33 311	68 631	121 925
4.Přijaté dotace	70 204	88 755	92 826	45 884	67 451	365 120
Příjmy celkem (po konsolidaci)	250 369	250 095	286 647	279 652	382 933	1 449 696
5.Běžné výdaje	138 788	163 641	166 817	177 484	189 631	836 361
6.Kapitálové výdaje	51 160	91 361	104 793	123 808	93 527	464 649
Výdaje celkem (po konsolidaci)	189 948	255 002	271 610	301 293	283 158	1 301 011
Saldo	60 421	-4 907	15 037	-21 641	99 775	148 685

V minulých letech 2019 až 2023 město Nová Paka dosáhlo kladného salda hospodaření ve výši cca 149 mil. Kč.

Saldo rozpočtu vyjadřuje rozdíl mezi příjmy a výdaji za daný rok. Deficity jsou přirozenou součástí rozpočtu města v situaci zvýšených výdajů například na investice a opravy a říkají, že ten daný rok město realizovalo více výdajů než příjmů. Přebytky období deficitů vyrovnávají. Hospodaření města Nová Paka je v dlouhodobějším horizontu vyrovnané a rozpočtově správné. Na příjmech bylo v uplynulých pěti letech 2019-23 inkasováno 1 450 mil. Kč a vyčerpáno 1 301 mil. Kč.

Příjmy v tomto období ovlivnil příjemný růst daňových příjmů – zejména v letech 2022 - 2023, dále výše inkasovaných dotací, které město dokázalo získat i během nepříznivých let 2020, 2021... a naopak klesající prodej vlastního majetku. Začátek sledovaného období byl pochopitelně ovlivněn pandemií covid. Bilancování let 2020 a 2021 s ohledem na dopady covidu na rozpočet města nicméně ukázalo, že propad sdílených daňových příjmů nebyl nakonec díky státním kompenzačním bonusům tak zřetelný. Doping ekonomiky podporami zajistil, že nedošlo k tak hlubokým ztrátám výnosů sdílených daní, ke kterým by bývalo došlo bez podpor realizovaných na úkor státního rozpočtu zadlužováním státu. Ekonomiku ČR za roky 2020 a 2021 je ale třeba vidět jako uměle dopovanou, což ekonomické výsledky zkreslovalo. Rok 2021 zároveň zaznamenal postupné oživení ekonomiky, růst mezd i růst cen... což spolu s pozitivním dopadem úpravy rozpočtového určení daní ve prospěch obcí a krajů mělo za následek, že příjmová strana rozpočtu města Nová Paka dokonce převýšila hodnoty z roku 2019. Příznivé tempo růstu daňových příjmů pokračovalo v roce 2022 i v roce 2023. V letech následujících lze ovšem

očekávat, že tempo růstu daňových příjmů, které tvoří základní pilíř rozpočtu obcí, zpomalí....

Z výdajů připadá průměrně 70% na běžné výdaje. Trend běžných výdajů lze hodnotit pozitivně, neboť běžné výdaje město dle výkazů drželo na uzdě. Tím zajistilo stabilizaci a dobrou finanční kondici do náročných let 2020 a 2021, které byly postiženy výpadkem příjmů. Běžné výdaje v uvedených dvou letech do značné míry navýšila protikrizová opatření (nákupy ochranných pomůcek a zdravotnického materiálu, náhrady mezd apod.) V letech 2022 a 2023 vidíme nárůst běžných výdajů s ohledem na růst mezd a obecně cen úplně všeho při udržení nebo stejném růstu výdajů kapitálových.

Výše kapitálových výdajů souvisí úzce s investičními dotacemi, předfinancováním apod. Za uplynulých 5 let bylo proinvestováno 465 mil Kč.

v tis.Kč	2019	2020	2021	2022	2023
Běžné příjmy včetně neinvestičních dotací	201 334	209 169	232 412	243 108	284 804
Běžné výdaje (provozní)	138 788	163 641	166 817	177 485	189 631
Uhrazené splátky dlouhodobých půjček	2 013	2 013	2 013	2 739	2 639
Provozní saldo	62 546	45 529	65 596	65 624	95 173
Provozní saldo <i>po uhrazení spl. úvěrů</i>	60 533	43 516	63 583	62 885	92 534
podíl provoz. salda na běž. příjmech	31%	22%	28%	27%	33%
Stav na bankovních účtech	130 504	123 583	136 608	112 273	209 544

Klíčovým údajem pro sledování finančního zdraví města je ukazatel **provozního salda hospodaření**, které znamená rozdíl mezi běžnými příjmy a běžnými výdaji. Provozní saldo fakticky znamená vlastní finance, které ročně zbývají samosprávě na „volnou útratu“. Zahrnují roční potenciál pro investice, ale také na obnovu majetku samosprávy, splácení dluhů, tvorbu finančních rezerv apod. Je to jeden z ukazatelů bedlivě sledovaný bankou v případě žádosti o úvěr, ale také při jeho splácení.

Provozní saldo města Nová Paka představuje dlouhodobě skvělé výsledky (viz.tabulka výše). V roce 2020 město vhodně zareagovalo na počínající finanční krizi, hodně pomohla také vyrovnávací kompenzační dotace; a i když saldo rozpočtu vykazovalo tento rok drobný 5-ti miliónový schodek, provozní saldo se pohybovalo v kladných hodnotách 45 miliónů Kč. V roce 2021 se město opět dostalo do kladného salda rozpočtu, v následujícím roce

2022 vykázalo 22 miliónový schodek, ale také skvělých 65,6 miliónů provozního salda hospodaření. Výborné finanční zdraví ukazuje město i v roce 2023, kdy provozní saldo dosáhlo úctyhodných 95 miliónů.

3. Základní teze střednědobého výhledu rozpočtu

3.1. Příjmová stránka vychází z vývojových řad jednotlivých příjmů, zohledňuje platnou legislativu a přihlíží k závěrům makroekonomické predikce ministerstva financí. Samozřejmostí je respektování konzervativního přístupu k odhadu všech položek. Celkové příjmy za rozpočtované období 2026-28 jsou predikovány ve výši 736 mil. Kč; (s možností zapojení KTK s celkem 60 mil. Kč).

Příjmy samosprávy závisí především na:

- počtu obyvatel
- počtu žáků
- velikosti katastru
- dani z nemovitosti
- místních poplatcích
- vlastní činnosti (pronájmy majetku...)
- dotacích (na výkon státní správy, na provoz a řízení samosprávy, na investice)
- počtu zaměstnanců pracujících v katastru
- výnosech sdílených daní
- prodeji majetku

Základnou pro stanovení daňových příjmů je skutečné inkaso předchozích let. Pro roky následující je optimisticky predikován růst daňových příjmů, jehož tempo pravděpodobně v následujících letech ale zpomalí. Navíc vývoj zadluženého státu, dopady válečných konfliktů, ale i případně další související vládní opatření na restart ekonomiky a podnikání mohou pochopitelně zmenšit pomyslný měšec peněz, který je určen k přerozdělení pro územně samosprávné celky.

Stejně jako v minulém období výši celkových příjmů významně ovlivňuje inkaso dotací. Ačkoliv jsou připravovány projekty s možnou účastí dotace, není možné s přijetím dotace do výhledu rozpočtu počítat, dokud nejsou uzavřeny dotační smlouvy nebo vydáno rozhodnutí o poskytnutí dotace. V případě jejich zapojení do hospodaření se bude jednat o zdroj pro kapitálové výdaje.

3.2. Výdajová stránka by měla mít stejný vývoj jako příjmová, aby nedocházelo k nezdravému vývoji rozpočtu, poklesu provozního přebytku, roztočení úvěrové spirály a nezdravému zadlužování. Tato podmínka byla v rámci provozního rozpočtu dodržena, ovšem na cenu úsporných opatření na straně výdajů. Provozní výdaje při zachování stávající struktury a bez vlivu dotací v jednotlivých letech zachovávají minimální růst. Výdaje celkově 2026 až 2028 = 736 mil. Kč.

Výdaje samosprávy závisí především na:

- objemu a stavu majetku (údržba ...)
- cenách nakupovaných služeb a zboží (vývoj cen spotřeby...)
- efektivitě organizací a společností založených nebo zřízených obcí
- smlouvách (ceny vs. dodávky)
- zaměstnancích obce (produktivita, počet, mzdy...)
- správě dluhu a nákladech na dluh (výše a cena dluhů, úroky a poplatky)
- investicích (projekty, obnova majetku....)

Zřejmé je, že samospráva může efektivně řídit finance především skrze výdaje. Proto stav a vývoj financí bude vždy záviset především na stavu příjmů daného vnější ekonomikou, počtu obyvatel, a hlavně na politice samosprávy na straně výdajů.

3.3. Saldo rozpočtu ve střednědobém výhledu rozpočtu 2026 – 2028 je celkové saldo rozpočtu navrhováno nulové, tj. příjmy a výdaje rozpočtu vyrovnané. V jednotlivých ročních rozpočtech pak může být saldo jak kladné díky vazbě mezi skutečnými příjmy a výdaji tak i záporné, díky přijetí úvěru či zapojování zdrojů z minulých let do rozpočtu.

3.3. Úvěrové zatížení města bude i v příštích letech přísně regulováno. Limit zadluženosti stanovený zákonem o rozpočtové odpovědnosti je 60% průměrného příjmu za poslední 4 roky a k 31.12.2023 činí pro město Nová Paka **10,80%**. Dluh celkem k témuž datu činil 32 384 tis. Kč. Bude-li potřebné zapojit nový úvěr do rozpočtu například z důvodu předfinancování dotací, pak pochopitelně při dodržení pravidel rozpočtové odpovědnosti.

4. Závěr

Střednědobý výhled rozpočtu vychází ze schváleného rozpočtového výhledu na roky 2025 až 2027 a zakotvuje:

- vyrovnaný rozpočet na období 2026 – 2028
- bezpečné úvěrové zatížení výrazně pod limitem daným zákonem o rozpočtové odpovědnosti
- schopnost města dostát svým dosavadním závazkům
- stabilitu financí

Rizika pro finance města Nová Paka lze spatřovat zejména ve:

- změnách zákonů, které změni strukturu i výši daňových výnosů
- stagnaci ekonomiky ČR a ohrožení stability veřejných financí špatným hospodařením
- zdražování investic

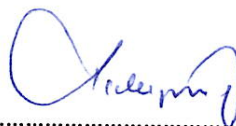
- vyšších požadavcích na růst běžných výdajů z řad organizací a společností napojených na město

Rizika pro finance města posilují, zejména vnější hrozby. Jsou tu rizika související s dopady vládních opatření do ekonomiky a rizika stability veřejných financí jako celku, která posílila i podstatnou změnou daňových zákonů, účinnou od 1.1.2021. Dále rizika související s válečnými konflikty na Ukrajině a Blízkém východě.

Vzrostlo riziko růstu cen, platů, stavebních prací apod. Je třeba počítat s tím, že tlaky na růst provozních výdajů příliš nepoleví, ale běžné příjmy oslabí.

Budování a rozvoj infrastruktury města pro zlepšení podmínek a služeb souvisejících s podnikáním a bydlením, investice do technologií a modernizace mohou rizika snížit.

V Nové Pace dne: 16.12.2024

Ing. Podlipná Květuše, vedoucí finančního odboru

Schváleno zastupitelstvem města dne 9.12.2024 usnesením číslo 304.

Graf vývoje příjmů a výdajů v letech 2019 - 2023 v tis. Kč

	2019	2020	2021	2022	2023
■ PŘÍJMY	250 369	250 095	286 647	279 652	382 933
■ VÝDAJE	279 652	255 002	271 610	301 293	283 158
■ SALDO	60 421	-4 907	15 037	-21 641	99 775
■ PROVOZNÍ SALDO	60 533	43 516	63 583	62 885	92 534

■ PŘÍJMY ■ VÝDAJE ■ SALDO ■ PROVOZNÍ SALDO

ROZPOČTOVÁ ODPOVĚDNOST

Město Nová Paka, IČ: 00271888

Výpočet pravidla pro hospodaření ÚSC dle § 17 zákona č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti

Překročí-li dluh územního samosprávného celku k rozvahovému dni 60 % průměru jeho příjmů za poslední 4 rozpočtové roky, územní samosprávný celek je povinen jej v následujícím kalendářním roce snížit nejméně o 5 % z rozdílu mezi výší svého dluhu a 60 % průměru svých příjmů za poslední 4 rozpočtové roky.

Definice příjmů: řádek 4200 části IV. výkazu FIN 2-12 M

Číslo řádku	Ukazatel	Hodnota
1	Rozpočtové příjmy v roce 2023	382 933
2	Rozpočtové příjmy v roce 2022	279 652
3	Rozpočtové příjmy v roce 2021	286 648
4	Rozpočtové příjmy v roce 2020	250 095
5	Průměr příjmů za poslední 4 roky	299 832
6	Účet 281 – Krátkodobé úvěry	0
7	Účet 282 – Eskontované krátkodobé dluhopisy (směnky)	0
8	Účet 283 – Krátkodobé závazky z vybraných dluhopisů	0
9	Účet 289 – jiné krátkodobé půjčky	0
10	Účet 322 – Směnky k úhradě	0
11	Účet 326 – Přijaté návratné finanční výpomoci krátkodobé	0
12	Účet 362 – Krátkodobé závazky z ručení	0
13	Účet 451 – Dlouhodobé úvěry	8 260
14	Účet 452 – Přijaté návratné finanční výpomoci dlouhodobé	24 000
15	Účet 453 – Dlouhodobé závazky z vydaných dluhopisů	0
16	Účet 456 – Dlouhodobé závazky z ručení	0
17	Účet 457 – Dlouhodobé směnky k úhradě	0
18	Účet 459 – Ostatní dlouhodobé závazky	124
19	Dluh celkem	32 384
20	Podíl dluhu k průměru příjmů	10,80%
20	5% z rozdílu mezi výší dluhu a 60% průměru příjmů za poslední 4 roky	0

Střednědobý výhled rozpočtu 2026 - 2028

Tabulka číslo 7

1	rok	2023	2024	2025	2026	2027	2028
		skutečnost		návrh rozpočtu		výhled	
			rozpočet		výhled		výhled
2	Závazky k 1. 1.	10 260	8 260	6 260	4 260	2 260	260
3	Závazky k 31. 12.	8 260	6 260	4 260	2 260	260	0
4	Příjmy - daně a poplatky	198 069	184 000	195 000	195 000	200 000	205 000
5	Příjmy - nedaňové	48 781	10 190	60 000	20 000	20 000	20 000
6	Příjmy - kapitálové	68 632	148 546	11 000	10 000	10 000	10 000
7	Transfery	67 451	17 123	17 000	16 000	15 000	15 000
9	PŘÍJMY CELKEM	382 933	359 859	283 000	241 000	245 000	250 000
8	v tom dotace na st.správu	17 807	17 123	17 000	0	0	0
9	v tom KTK k BÚ	0	20 000	20 000	0	0	0
10	Výdaje kapitálové	93 526	192 406	338 000	76 000	80 000	80 000
11	Běžné výdaje	189 631	285 453	165 000	165 000	165 000	170 000
12	VÝDAJE CELKEM	283 157	477 859	503 000	241 000	245 000	250 000
13	V tom splátky úvěrů	2 638	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
14	Rozdíl příjmů a výdajů	99 776	-118 000	-220 000	0	0	0